

**ZÁKLADNÍ
ŠKOLA**

TOMÁŠE GARRIGUA MASARYKA

SWAP – vzájemná výměna

Závěrečná práce žákyně 9. ročníku

Školní rok **2022/2023**

Vendula Hlavinová, 9. B

Annotation

The topic of my final work is Swap. At the beginning you can read about types and ways how to organize this event. It also includes some history information, ecologic benefits and finally my own experience with organizing Swap.

Poděkování

Děkuji Mgr. Elen Málkové za cenné rady a pomoc při přípravě a zpracování mé absolventské práce.

Obsah

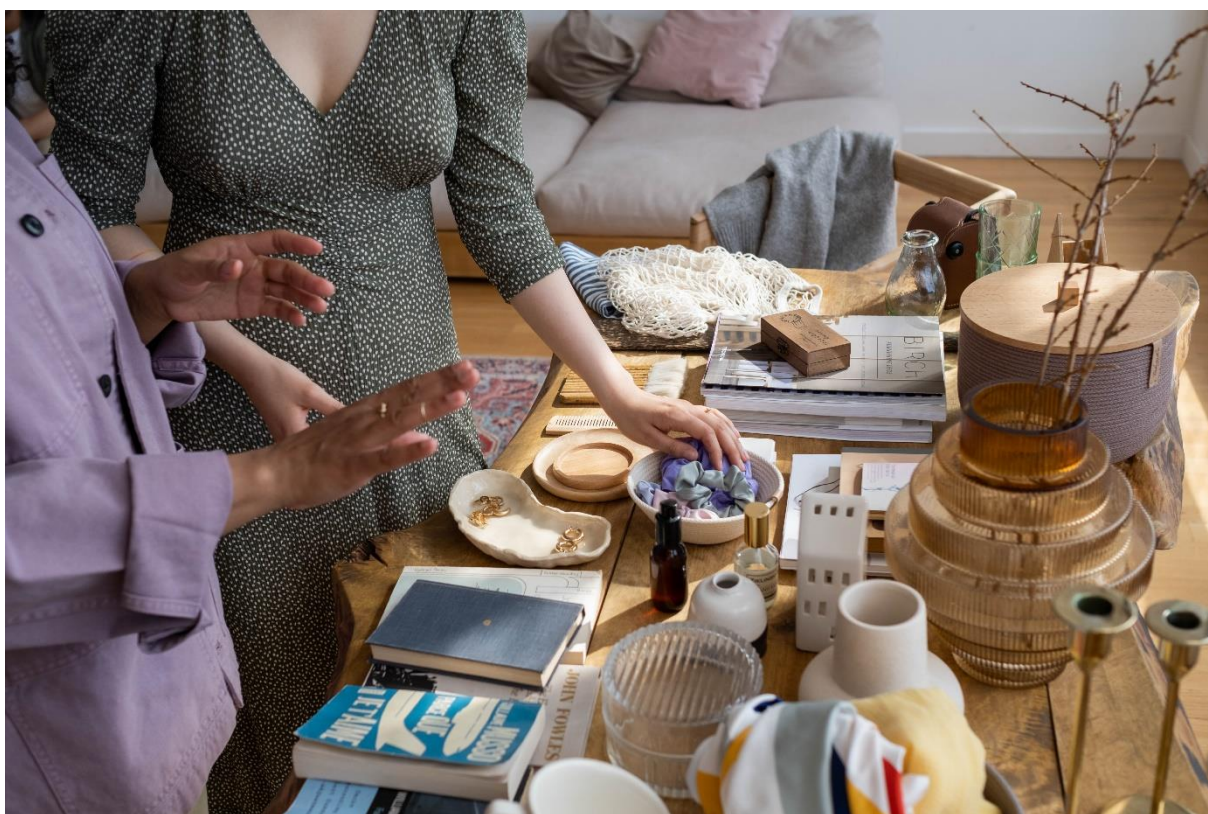
1.	Úvod.....	4
2.	Seznámení se SWAPem.....	5
2.1.	Dvoudenní SWAP	5
2.2.	Otevřený SWAP	6
2.3.	Internetový SWAP.....	6
3.	Historie a šíření SWAPu.....	7
4.	Výhody pro člověka a pro planetu	7
5.	Náš SWAP v Blansku	9
5.1.	Náš klasický SWAP	9
5.2.	Zažít Blansko jinak.....	10
5.3.	10. Výročí SWAPu.....	10
6.	Závěr	11
7.	Zdroje.....	12
7.1.	Internetové zdroje	12
7.2.	Zdroje obrázků.....	12

1. Úvod

Pro svou závěrečnou práci jsem si zvolila téma SWAP. S mojí rodinou tuto akci pořádáme více než 3 roky. Ve své práci bych Vám ráda představila, proč je tato akce důležitá pro naši planetu a jak probíhá. Ráda bych Vám také představila, jakým způsobem pořádáme Swap my.

2. Seznámení se SWAPem

Swap je anglický termín, kterým označujeme vzájemnou výměnu. Na Swap přinesete něco, co se vám doma nehodí nebo to už nepotřebujete. Na oplátku si vezmete něco, co vám chybí, anebo to třeba delší dobu sháníte. Vhodné je přinést oblečení, potřeby do domácnosti, hračky, knihy nebo drogerii. Tímto procesem se zbavíte všeho nepotřebného a odnesete si to, co využijete lépe, a navíc se zachováte ekologicky. Na většině Swapů se po ukončení akce zbylé věci věnují charitě nebo se odvezou do azylových domů. Existuje mnoho možných způsobů, jak lze tyto akce pořádat. Ve své práci vám přiblížím alespoň některé z nich.

Obrázek 1: Swap

2.1. Dvoudenní SWAP

Tento styl akce se koná ve dvou dnech. Většinou to bývá v pátek a v sobotu, ale někteří lidé si raději zvolí víkend, protože má většina lidí volno. První den je možné od rána nosit cokoli nepotřebné. To, co přinesete, organizátoři převezmou a vrátí vám tašku nebo krabici, v níž byly věci uloženy. Tento způsob přináší pořadatelům více práce. Vše musí rozmístit, aby to druhý

den bylo nachystané. Když další den přijdete, tak je vše na svém místě. Máte možnost si prohlédnout to, co lidé vytrídili. Množství, které si odnesete, není limitované.

2.2. Otevřený SWAP

Tato další možnost je mezi veřejností rozšířenější. Pořadatelé si mohou zvolit, kolik dní potřebují. Občas to bývají dva dny, někdy týden. Záleží na organizátorech. Vše, co jste vytrídili, předáte pořadatelům, kteří to za vás roztrídí. Od té chvíle si můžete projít místnost, kde je vše uloženo. Počet věcí, které si odnesete, je libovolný. Občas si nic nevyberete a někdy si odnesete plnou tašku. Když přijdete na tento styl Swapu, je lepší tam zůstat delší dobu, abyste měli větší výběr.

Obrázek 2: Swap Kuřim

2.3. Internetový SWAP

Na internetu je také možné swapovat. Lze vyměňovat kdykoli a kdekoli. Může to být na Facebooku, nebo na určité webové stránce. Na Facebooku existuje hodně skupin, kde lze swapovat. Většinou se to dělí podle měst nebo krajů. Na stránky lidé umístí fotografie svých

věcí a napíší, za co by to chtěli vyměnit. Když máte zájem, stačí napsat a dohodnout se na místě předání. Občas je možné, že se vám líbí předmět, který někdo nabízí, ale nemáte to, co shání. V tomto případě záleží pouze na domluvě.

3. Historie a šíření SWAPu

Historie Swapu má své kořeny již od pravěku. V této době, co je nám z historie známo, lidé vyměňovali například kůži zabitých zvířat za nástroje z pazourku. V pozdějších dobách to mohlo vypadat tak, že hrnčíř vyměnil své zboží s kovářem za jeho služby. Tomuto způsobu obchodu se říká výměnný nebo barterový obchod. Využíval se převážně v době, kdy nebyla vynalezena měna. I přesto se dále výměnný obchod udržel. A to hlavně u chudších lidí, kteří byli zvyklí měnit třeba vajíčka za ušití oblečení, nebo domácí maso za seno. V dnešní době jsme rádi za moderní verzi tohoto obchodu, a tím je swap.

Jedna z variant, jak se lidé dozvídají o Swapu, je hlavně od známých a kamarádů, kteří tyto akce znají. Jak už jsem zmínila, k šíření této myšlenky hodně pomáhá Facebook a jiné sociální sítě. Naše Swapy mimo hlavní stránky Facebooku propagujeme hlavně v blanenském deníku Monitor a v přehledu kulturních akcí na stránkách města Blanska.

Obrázek 3: Výměnný obchod

4. Výhody pro člověka a pro planetu

První z výhod, o které bych se chtěla zmínit, je úspora financí. Většina lidí si neuvědomuje, že není správné vyhazovat něco ještě použitelného do popelnic. Hlavně to, co se dá ještě využít.

Například oblečení, které není poškozené. Ekologičtější, ale i ekonomičtější možností je odnést ho na swap, kde udělá někomu radost, a na oplátku si můžete odnést oblečení, které vás zaujme. Častokrát, když jdu po ulici, tak vidím, jak jsou u popelnic postavené různé věci, jako je třeba nábytek, boty nebo dětská odrážedla. Vždy mi je těch věcí líto. Myslím, že díky Swapu se lidé naučí myslet nejen ekologicky, ale i ekonomicky.

Druhou výhodou Swapu je seznámení lidí s podobnými zájmy a největší skupinou jsou matky na mateřské dovolené. Na Swapu vyměňují věci a tráví volný čas, takže se jednoduše spřátelí.

Jedna z hlavních výhod pro planetu je šetření životního prostředí, protože třídění odpadu není dostačující. Objevují se stále nové kolekce oblečení nebo doplňků, které by za půl roku lidé vyhodili, protože už nejsou v módě. Díky Swapu kolují věci mezi lidmi, takže není potřeba kupovat stále něco nového.

Obrázek 4: Odpadky na pláži Perhentian Kecil

5. Náš SWAP v Blansku

V této kapitole bych Vám ráda představila, jakým způsobem s mojí rodinou pořádáme tuto akci. Začali jsme kolem roku 2019. Na našich Facebookových stránkách je vždy vytvořená událost, kde je napsáno datum a místo konání. Po každé akci se zveřejňují fotky nebo videa. Swap pořádáme více způsoby. Náš klasický probíhá jako dvoudenní. Koná se v Mateřském centru Paleček. Dále máme Swap každý rok na akci Zažít Blansko jinak a letos v únoru jsme měli výroční 10. Swap, který probíhal jako celodenní Swap.

5.1. Náš klasický SWAP

První den nám lidé nosí věci, které doma vytrídili. Možnost mají od 9 hodin dopoledne až do 5 hodin odpoledne. Každý člověk, který cokoli přinesl, dostane lístek s číslem. Vše, co nám přinesou, roztřídíme podle kategorií. Máme tři místnosti, ve kterých jsou věci uloženy. Dvě místnosti obsahují oblečení. První obsahuje dětské a ve druhé je pro dospělé. V poslední místnosti je vše ostatní, drogerie, hračky, potřeby do domácnosti nebo do kuchyně a knihy. Třídění nám zabere hodně času, a proto nám většinou pomáhají dobrovolníci.

Druhý den je méně náročný. Vstupné vybíráme 50 Kč na osobu, aby se zaplatil pronájem místností, náklady na odvoz toho, co si nikdo nevybral a propagační materiály. Lidé, kteří předchozí den dostali lístek s číslem, mají přednost vstup do místností s oblečením. Na výběr mají hodinu a potom mohou jít i ostatní. Ve stejný čas otevíráme poslední místnost. V tuto dobu je zde nejvíce lidí. Vzhledem k tomu, že není omezeno množství, které si mohou odnést, tak mají většinou všichni plné tašky. Mají možnost si odložit tašky k nám do šatny, kde dostanou číslo, aby se dále mohli věnovat vybírání. Pokud si chtějí tašky odnést, vrátí nám číslo a my jim je předáme. Po ukončení se musí uklidit prostory, kde se akce konala. Oblečení se odveze do azylového domu v Petrovicích. Knihy odneseme do Knihobudky. Ostatní vozíme do obchodu Šuplig, což je charitativní obchůdek Ligy lidských práv. Tam to velmi levně prodají a výtěžek jde na dobrou věc.

Obrázek 5: Klasický Swap

5.2. Zažít Blansko jinak

Na akci Zažít Blansko jinak náš Swap probíhá trochu jiným způsobem. Máme ho jen v jednom dni. Den před akcí je pro nás důležité vytvořit letáky s pozvánkou na další Swap a vyrobit upoutávkou ceduli Swap Blansko. V den akce, asi hodinu před začátkem, postavíme stan, kde budou všechny věci uloženy. Na střechu stanu přilepíme naši vyrobenou ceduli, aby nás všichni poznali. Přivezeme stoly a podložky. Akce pak probíhá jako klasický otevřený Swap. Celý den je možnost přinést své věci, nebo naopak si něco odnést. Účelem této akce je převážně představit Swap všem, kteří ho neznají, a motivovat lidi třídit věci a chodit na naše swapy do Palečku. Hlavně rozdáváme letáky s dalším termínem akce. Další, čemu se na této akci věnujeme, je poradenství lidem, kteří ve své bytovce, obci nebo městě chtějí začít organizovat swapy a neví jak na to. Často se na nás takto obrací.

5.3. 10. Výročí SWAPu

Na 10. výročí Swapu jsme zvolili odlišný způsob organizace. Stále akce probíhala ve dvou dnech. Tentokrát jsme zvolili otevřený Swap místo dvoudenního a prostor jsme omezili na

jednu místnost. Počet lidí nebyl rovnoměrný. V jednu chvíli bylo v místnosti přibližně 35 lidí, děti pobíhaly a nebylo se kam hnout. V určitých hodinách třeba jen 2. Většina lidí strávila na swapu mnohem více času. Bylo totiž pořád něco nového, jak lidé přicházeli a nosili. Oproti swapům, které jsme pořádali, zbylo také mnohem méně věcí, které si nenašli nového majitele. Proto jsme měli i méně starostí s úklidem.

6. Závěr

Díky této práci jsem se hlouběji zamyslela nad tím, co děláme, proč to děláme a jaké to má výsledky.

Po ukončení našeho 10.výročního swapu jsem na naši facebookovou skupinu swapu dala k vyplnění dotazník pro všechny, kteří se zúčastnili. O pár věcí bych se s Vámi na závěr ráda podělila:

- Odkud jste se o swapu dozvěděli?

68 % Z Facebooku

29 % Od známých

3 % Jiné

- Jste pro klasickou nebo otevřenou variantu?

38 % Klasická

62 % Otevřená

- Jak důležitý je podle vás Swap pro naši planetu? 1–10

9.52

Velká účast na našich swapech a zapojení lidí mně pozitivně motivovalo, abych v pořádání Swapů pokračovala. Tato dobrovolná činnost má podle mého názoru smysl.

7. Zdroje

7.1. Internetové zdroje

SEDLÁČKOVÁ, Simona. Co je to swap? Výměna věcí mezi lidmi. Swapovat můžete oblečení i květiny. *Prima living* [online]. 17. května 2020 [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://living.iprima.cz/bydleni/swap-vymena-nepotrebnych-veci>

AUTOR NEUVEDEN. Žijme ekologicky tříděním odpadu to nekončí. *Integrační centrum Praha* [online]. [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://icpraha.com/zijme-ekologicky/>

ELFMARKOVÁ, Jana. Týdenní Swap: První udržitelný obchodák v Praze. *Burda style* [online]. 18.09.2020 [cit. 2022-01-27]. Dostupné z: <https://www.burdastyle.cz/moda/tydenni-swap-prvni-udrzitelny-obchodak-v-praze/>

AUTOR NEUVEDEN. Swapování. *Nabaleno* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.nebaleno.eu/swapovani/>

AUTOR NEUVEDEN. SWAP – moderní a udržitelný způsob nakupování. *Jíme Jinak: Zdravé recepty a životní styl* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.jimejinak.cz/swap-moderni-a-udrzitelny-zpusob-nakupovani/>

AUTOR NEUVEDEN. Ekologická iniciativa SWAP. *Co dokáže knihovna?* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://codokaze.knihovna.cz/swap/>

AUTOR NEUVEDEN. Směnný obchod. *Wikipedie* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sm%C4%9Bnn%C3%BD_obchod#Historie_barterov%C3%A9ho_obchodov%C3%A1n%C3%AD

ŠPAČKOVÁ, Iva. *Návrat do pravěku? V Česku bují výměnný obchod* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/navrat-do-praveku-v-cesku-buji-vymenny-obchod-136345>

7.2. Zdroje obrázků

Obr. 1: Swap - LACH, Ron. pexel [online]. [cit. 28.3.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.pexels.com/cs-cz/foto/jidlo-ruce-lide-zena-8275673/>

Obr. 2: Swap Kuřim – Foto z archivu HLAVINOVÁ, Vendula – [2023-04-02]

Obr. 3: Výměnný obchod - GOLDBERG, Mats. *Flickr* [online]. [cit. 30.3.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.flickr.com/photos/matsgoldberg/7530493186/in/photolist-ctrKgg-764dHu-75Z4Je-76482q-uLb5oQ-eSCu5G-768qEE-768Z89-7D42qx-2o2pYLM-ehePgt->

ehePnz-7D7SkL-d9N2ti-ScXLWw-d9N2LK-pYwWDr-d7qz2L-9pci2-ZfCV74-2gm6C2y-2gm6sF2-25ySf6t-47vdMN-9Hwr7h-9j7kxR-9Hwsjb-ehkypj-9HwrkJ-DKDvFS-ZBbMPy-aexchY-daCwQS-q5LnsB-9uSx7G-dDhuR-9HwtRh-9HwtpS-9HtA3e-65iYuJ-65iYrs-TfG4nb-oN9GoW-ScXMRY-6oNbqm-67EQCJ-ovFceu-2nZoVuP-MNKGvN-2h99K61/

Obr. 4: Odpadky na pláži Perhentian Kecil – COLOCHO. wikimedia commons [online]. [cit. 28.3.2023]. Dostupný na WWW:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trash_problem_on_Perhentian_Kecil_beach.JPG

Obr. 5: Klasický Swap – Foto z archivu HLAVINOVÁ, Vendula – [2023-03-29]